

softconsulting

Autor: Lejla Softić, dipl.oec.¹

Strateško odlučivanje i vizualizacija podataka

Za strateško odlučivanje od velike važnosti je način na koji će informacije potrebne za donošenje poslovnih odluka biti vizualno prezentirane (tekstualno, tabelarno, grafički i sl.). Ukoliko su informacije vizualno prezentirane na adekvatan način, strateški menadžeri će lakše uočavati (ne)željene trendove i brže donositi poslovne odluke. U suprotnom, nepregledni izvještaji mogu biti opterećenje za strateške menadžere, ali i za analitičare koji su uložili značajno vrijeme za njihovu izradu. Upotreba adekvatnih digitalnih alata za vizualnu komunikaciju treba biti jedan od strateških prioriteta u poslovnom izvještavanju i internoj komunikaciji strateškog menadžera i njegovog suradničkog tima.

Šta je infografika ?

Informacijska grafika ili infografika je vizualna prezentacija informacija, podataka ili znanja. Koristi se kada je potrebno kompleksne informacije objasniti brzo i jasno. Vizualizacijom podataka stvara se bolji kontekst i šira perspektiva koja pridonosi boljem razumijevanju njegovog sadržaja. Ovaj način prezentiranja informacija razlikuje se od drugih pomoću sljedećih značajki: kratkoća, vizualizacija, kreativnost, jednostavnost i tačnost.

Izazovi strateškog odlučivanja

Strateški menadžeri donose brojne odluke, koje najčešće imaju dugoročni karakter za uspješno poslovanje preduzeća. Ukoliko se strateške odluke donose na pravovaljan i pravovremen način, na tržištu se kreiraju novi trendovi i postiže leaderska pozicija. Za strateško odlučivanje potrebno je i malo imaginacije, jer odluke koje se donose danas utiču na ishode poslovanja preduzeća u budućnosti.

Jedan od osnovnih izazova za strateško odlučivanje je: Kako podatke koji su na raznim lokacijama i digitalnim medijima zabilježeni (u ili izvan preduzeća) iskoristiti za poslovno odlučivanje? Odgovor na ovaj izazov može biti implementacija ERP-a, ali svi podaci u ERP-u ne znače da su istovremeno i ažurni, ispravni ili potpuni. Nabavka ili outsourcing određenog IT rješenja može biti od pomoći strateškim menadžerima, ali to ne znači da će i njihove poslovne odluke biti 'pametnije', samo zato jer se donose na osnovu prikupljenih podataka (interno ili eksterno). Obrada i analiza podataka jeste jedan od načina kako se strateške odluke mogu uspješnije donositi, ali pri tome ne smije biti zanemarena suština donošenja odluka. Sve poslovne odluke, iako ih donosi strateški menadžment, nisu uvijek od strateškog značaja. To je naredni izazov pri strateškom odlučivanju, jer za različite potrebe strateškog menadžmenta pojedine informacije je neophodno i vizualno prikazati na različite načine npr. razdvojiti strateške od operativnih pokazatelja i slično.

¹ SoftConsulting s.p. Tuzla, Trg slobode 16 (BIT Centar), 750000 Tuzla, e-mail: lejla.softic@savjetnik.ba
Izvor za sliku: <https://pixabay.com/photos/devops-business-process-improvement-3148408/>

softconsulting

Vizualizacijom podataka do boljih strateških odluka

Bez obzira da li se radi o strateškim menadžerima u velikim, srednjim ili malim preduzećima, neophodno je da kontinuirano rade na poboljšanju donošenja strateških odluka. S vremenom i kako se informacijska tehnologija razvijala, sve je veća količina podataka koja se koristi iz različitih izvora, stvarajući pri tome eksploziju podataka za donosioce strateških odluka. Ukoliko ti podaci nisu na adekvatan način vizualno prezentirani ili se u preduzeću ne koriste alati umjetne inteligencije, to može u značajnoj mjeri otežati donošenje strateških odluka. Eksponencijalno povećanje količine i složenosti podataka, koji se koriste za strateško odlučivanje (tzv. Veliki podaci/Big Data), predstavlja nove izazove za poslovanje preduzeća, jer se tradicionalna filozofija upravljanja podacima i infrastruktura koja se krostiti pri tome ne mogu više koristiti za podršku strateškom odlučivanju primjenom velikih količina podataka.

Vizualizacija podataka pomaže strateškim menadžerima da brzo i učinkovito analiziraju podatke i donesu valjane odluke na temelju tih podataka. Predstavljanje podataka u vizualnom obliku olakšava njihovo razumijevanje, pri čemu strateški menadžeri brže mogu da steknu nove uvide u poslovanje preduzeća. Vizualizacija podataka olakšava komuniciranje tih uvida između različitih nivoa odlučivanja (strateški, taktički, operativni). Utvrđivanjem određenih trendova, na osnovu vizualizacije podataka, strateški menadžeri bolje razumiju učestalost pojedinih događaja, lakše prate veze između pojedinih procesa ili operacija, i na osnovu istih vrše kontrolu performansi (individualnih i organizacijskih).

Pozitivan utcaj vizualizacije podataka na strateško odlučivanje

Pravilno organizirana vizualizacija podataka omogućava razlikovanje izvanrednih vrijednosti od mase istovjetnih (obično prosječnih) pokazatelja, u određenom skupu informacija. U najuspješnijim slučajevima vizualizacija podataka istovremeno omogućava otkrivanje uvjeta nastanka ili obrasce ponašanja, te korelacije pojava između vitalnih pokazatelja u konkretnom poslovnom okruženju. Kada se radi o identifikiranju problematičnih područja u nizu sličnih radnji koje se preispituju, vizualizacija podataka prikazuje sve negativne rezultate, uz pozitivne, i daje jasan kontrast na temelju kojeg se mogu donijeti zaključci i pokrenuti potrebe promjene u preduzeću. U tom smislu, vizualizacija podataka služi kao komunikacijski alat koji razlaže dobre i loše strane određenog skupa podataka, na sažet, ali temeljit način, sa ciljem donošenja najlogičnijih zaključaka i strateških odluka.

Da bi vizualizacija podataka imala pozitivan uticaj na strateško odlučivanje potrebno je:

- koristiti najrelevantnije i primjerene podatke i informacije iz validnih izvora
- kombinirati podatke sa grafikonima, slikama i simbolima koji se koriste u odgovarajući kontekst, radi lakšeg razumijevanja od strane donosilaca odluka na različitim nivoima odlučivanja (strateški, taktički, operativni)
- vizualizacijom omogućiti da se prezentiraju ključni podaci, ali na način koji upućuje na zdrave tokove djelovanja preduzeća.

Zaključak

Trend primjene vizualnih alata za prezentaciju podataka je nezaustavljiv, jer pomaže strateškim menadžerima da svoje odluke donose pravovremeno, brzo i učinkovito. Vizualizacija podataka ne samo da štedi ogromnu količinu vremena strateškim menadžerima, jer im omogućava da apsorbiraju informacije vlastitom prirodnom brzinom obrade podataka, koja je mnogo brža nego što to uobičajeni grafikoni obično dopuštaju. Vizualizacija podataka pomogla je da se redefiniiraju načini na koji podatke tumače profesionalni donositelji odluka – strateški menadžeri. Preduzeća koja koriste vizualne podatke u izvještajima imaju veću vjerovatnoću da brže prikupe informacije o ključnim pokazateljima i tako steknu konkurentu prednost na tržištu.